

POWSTANIE STYCZNIOWE

Pakiet edukacyjny
Muzeum Historii Polski

„Biali” wobec Powstania

1 ■ Poniżej znajduje się fragment zeznania Karola Majewskiego, dotyczący celów i metod działania obozu „białych”. Przeczytaj tekst, a następnie zdecyduj, które zdania są prawdziwe, a które fałszywe.

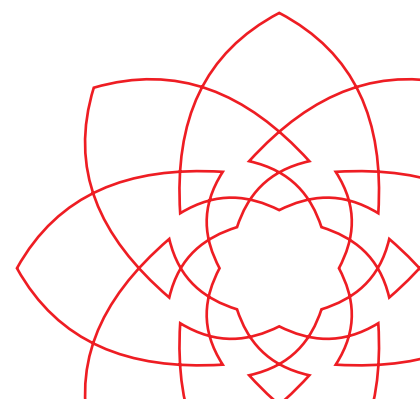
Główne zasady działania: utrzymywać element szlachecki jako jeden wspólny narodowy w całej Polsce, na czele całej pracy narodowej, podeprzeć go siłami elementu narodowego polskiego miastowego, tudzież wybitniejszych z Żydostwa. Zorganizować to wszystko w zastęp jednolity, który by na zasadzie opiekuńczego posłuszeństwa resztę narodu i masy jego prowadził za sobą. Wszystko, co rządy dają, brać, eksploatować z pożytkiem dla narodowości i żądać coraz więcej, grożąc w każdej chwili tymże rządom, że bez pomocy tego stronnictwa tylko anarchia i panowanie czerwonych znaleźć się może.

Karol Majewski, Rękopis zeznań ze śledztwa, Jagiellońska Biblioteka Cyfrowa

Karol Majewski, fot. K. Beyer, Polona

Obóz „białych” potencjalnych zwolenników szukał w środowisku wiejskim.	P/F
Członkami ugrupowania „białych” miały być tylko osoby narodowości polskiej.	P/F
Działania „białych” koncentrowały się na wymuszaniu kolejnych ustępstw ze strony rządzących.	P/F
„Czerwoni” byli przedstawiani przez „białych” jako zagrożenie.	P/F
„Biali” byli gotowi iść na współpracę z władzami carskimi, aby zdekonspirować i wydać im „czerwonych”.	P/F

2 ■ Przeczytaj fragment odezwy wydanej przez środowisko „białych” wkrótce po wybuchu Powstania i odpowiedz na pytania.

Jesteśmy przekonani, że prawdziwa i dobrze pojęta miłość Ojczyzny wkłada na każdego obywatela obowiązek niepowiększania szeregu powstańców i dokładania starania środkami, jakie honor Polaka i cześć zasłużona dla walczących w sprawie Ojczyzny rodaków podać może, aby ruch powstańczy, gdy już stał się i uznany być musi za wielką krwawą manifestację uczuć i praw narodu, przez przedłużenie i rozszerzenie swoje nie pomnożył z kwiatu młodzieży bezowocnych ofiar, a ostatecznie nie wtrącił na długo kraju całego w odmęt społecznych zawichrzeń, z którego tylko nieprzyjaciele nasi skorzystają. [...] Połączenie się obywateli z powstaniem nie zapewniłoby mu bynajmniej powodzenia, przeciwnie dałoby niewątpliwie powód rządowi do podburzenia włościan, a po uśmierzonym powstaniu nadałoby mu sposobność postąpienia z całym krajem, jak ze zbuntowanym i podbitym.

Polska w latach 1795-1864 wybór tekstów źródłowych do nauczania historii, red. Izabella Rusinowa, tom 1, Warszawa, 1986 r.

1. Jaka była reakcja „białych” na wybuch Powstania?

.....

.....

.....

2. Jakie negatywne skutki Powstania dostrzegali „biali”?

.....

.....

.....

3. O co „biali” apelowali do współobywateli?

.....

.....

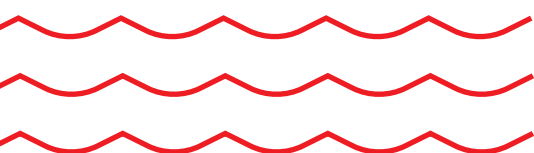
.....

4. Kto według „białych” mógł zyskać na Powstaniu i dlaczego?

.....

.....

.....

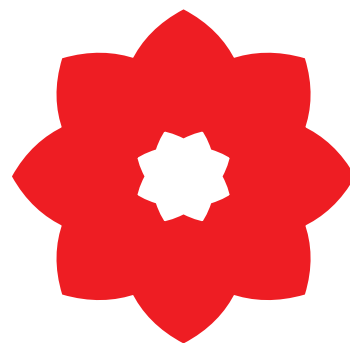

3. Książę Władysław Czartoryski był emigracyjnym działaczem politycznym związanym ze stronnictwem „białych”. Podczas Powstania Styczniowego podejmował dyplomatyczne zabiegi, aby sprawa polska została zauważona na arenie międzynarodowej.

Władysław Czartoryski, Polona

Przyjrzyj się fotografii księcia. W jakim stroju został przedstawiony na portrecie? Jakie są charakterystyczne elementy tego ubioru?

Kartę opracowała: Weronika Kołacz